

בטחון שבועי

אור חדש על מתיקות דרך "ויגבה לבו בדרכי השם" במשנת נובהרדוק.

מהגה"צ רבי יהודה מאנדל שליט"א מעי"ת לייקווד יצ"ל

הערה: בכל גליון יש עצות טובות ומועילות, או שורות שהיית רוצה לזכור. כדאי מאוד לעיין אותם, או לרשום אותם בפנקס מיוחד. ועל זה נאמר: אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ. (ויכידוע מהרמב"ן).

לע"נ מרת חוה בת ר' פינחס ע"ה ולזכות ר' מ.ב.א. שיחי'

פורים - פרשת צו - שנה ב' גליון 17

דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו

הנה בתחילת המגילה אנחנו מוצאים את מרדכי שאינו מתחשב עם הדעה של עם ישראל שחייב להשתחוות להמן כדי לא להתגרות בו. (עי' מגילה יב: כנסת ישראל אמרה: מה עשה לי יהודי - דלא קטליה דוד לשמעיה דאיתליד מתי' מרדכי דמיקני ביה בהמן). אינו מפחד מהמן (ומרדכי לא יכרע וכו') ואף אנו מתרגש ממנו כלל וכלל - ולא קם ולא זע ממנו!

ואילו בסוף המגילה אנחנו מוצאים מרדכי אחר לגמרי - רצוי לרב אחיו (בתרגום פירש - רוצה בגדולת אחיו), דורש טוב לעמו (מחפש לעשות טוב גם למי שלא דרש ממנו - אבן עזרא), ודובר שלום לכל זרעו (הזכיר הכתוב גודל מעלתו וענוותו - אב"ע).

אבל באמת אחד תוצאה מהשני. כשאדם מפחד מאנשים אחרים "חשובים", הוא מאבד את עצמותו, וממילא אינו מסוגל לאהוב אותם. הוא גם מאבד את ערכו בעיני עצמו, ואינו מסוגל לאהוב יהודים אחרים. **כשאדם לומד הרבה על בטחון הוא צריך להיות כ"כ שמח בחלקו עד שהוא כמעט מרחם על כל מי שלא זכה לחלקו הנפלא!!** אם תגיע למצב כזה, עכשיו אתה מוכן לאהוב אחרים "באמת", כי אתה מחוזק ומאושר, בידיעה שמצבך ברוחניות ובגשמיות הוא תפור בדיוק בשבילך ע"י הקב"ה והוא המצב הטוב ביותר שיוכל להיות. אתה מוכן לדון אחרים לכף זכות בקלות, ולראות רק טוב בכולם. זהו הקשר בין תחילת המגילה לסופה, מי שאינו מפחד, אוהב. **שאלו המלך**, בסוף הבין "כי יראתי את העם", ובכך איבד מלכותו, [מלך אמיתי זה מי שנותן - ע"י נדרים כד] ומרדכי תיקן ענין זה.

בעל מוסר אמיתי

אני מכיר צדיק גדול שליט"א, שהמשגיח זצ"ל ר' נתן וואכטפויגעל היה מאוד מכבד, והוא מזקני בעלי המוסר של אירופה, ועדיין לומד הרבה מוסר. הוא בנה ישיבה נפלאה ועדיין נוסע להחזיק את הישיבה. הוא אדם מאוד לבבי ומיוחד באהבת ישראל. הוא מנשק כל יהודי שהוא פוגש, וכולם אוהבים אותו מאוד. הוא פעם גילה לי שהסיבה האמיתית שהוא מנשק, אינו רק משום אהבת ישראל, אלא בעיקר כדי לשבור את פחדו מאנשים. פחד מאנשים זה הרי אביזריהו דעבודה זרה, כי אתה תלוי בדיעות שלהם ולא ברצונו של השי"ת, וכמו שכתב בחובת הלבבות בכמה מקומות.

בדרך כלל אנשים גם נותנים לו תרומה הגונה לשיבתו, מתוך הערכה אמיתית, פעם הלכתי אתו באסיפת כספים ונכנסנו לאיזה גביר. הגביר לא כ"כ נתפעל ממנו ונתן

פורים: שבה לעומת ביקורת.

היסוד של פורים - דורש טוב לעמו, משלוח מנות ומתנות לאיביונים, אהבה וריעות, יסוד כל אלה זה ע"י שתראה טוב בשני. אדם שרגיל לבקר ולפסול אחרים זה משום שאינו מרוצה מעצמו ולכן מוציא מרירותו על אחרים.

דוד המלך דרש טוב לשונאיו הגדולים, ואילו דואג האדומי, היה ת"ח עצום, אבל אמר לשון הרע על אחרים. מה עדיף לך - להיות "חכם" כדואג (שנפטר צעיר ואיבד את העוה"ב שלו) או תמימות'דיג כמו דוד שזכה למלכות לנצח?

דוד נקרא "נעים" זמירות ישראל. ודואג שמו מוכיח עליו - "דאגה". מי שמזמר ושר הוא מלא בטחון ושמחה ואוהב את כולם ורואה טוב בכולם. ה"דואג" אין לו בטחון ומלא מרירות על עצמו ועל אחרים, ומגיע לעין רעה ולשון הרע ונשאר בעצבות.

להיות עם ביקורת על עצמך זהו ג"כ חמור מאוד ואין היתר לכך (אא"כ זה מגדל אותך). זה אפילו יותר חמור מביקורת על אחרים. אז תתחיל עם עין טובה על עצמך, ותדון את עצמך לכף זכות, גם על כל טעויותיך ועבירות שעשית! (כך גידלה סלבודקא הרבה מגדולי ישראל של הדור הקודם) אח"כ תראה גם אחרים לטובה! השורש של עין רעה (על עצמך ועל אחרים) הוא כח ההשחתה ששייך לעמלק ועין טובה זהו בנין. מרדכי ואסתר חיפשו לבנות ולהיטיב עם אחרים.

זהו תפקידנו בשמחת פורים - אנחנו חייבים לצאת מפורים אפילו טיפה יותר טובים מאשר נכנסנו אליו! כל טיפה של עין טובה ושמחה אין לו ערך!!

לו צ'ק קטן יחסית. זה לא השפיע עליו כלל, והוא נתן לגביר נשיקה בכל לבבו. זהו בטחון אמיתי בהקב"ה, ולא בטחון באנשים. אנשים אינם נמצאים כדי שתפחד מהם אלא כדי שתאהב אותם!!
אחד מהדמויות הגדולות של הצדיק הנ"ל הוא מרדכי היהודי. והוא משתדל ללכת בדרכיו. הוא אמר לי כמה פעמים שהשקעה גדולה במוסר כמו שער הבטחון שינה את חייו. [לפעמים אם אדם רוצה לעשות פעולה של שבירת המדות הוא צריך ללמוד מוסר לפני כן כדי לקבל את הכח לעשותה].

לזכור שיסוד היסודות בפורים הוא לחשוב על אחרים – במיוחד על האביונים והאומללים, ולהתבונן טוב כמה רחמנות יש עליהם וכיצד אפשר לשמח אותם!

פרשת צו – בעבודת ד' צריך "ללבוש כפי מדתו"

ולבוש הכהן מדו בד. פרש"י שלומדים "מדו" - שתהא כמדתו. אסור שהבגדים יהיו מדי גדולים בשביל אותו הכהן, וגם לא מדי קטנים. (ובזבחים י"ח נחלקו אם זהו לעיכובא) וזהו כלל גדול מאוד בעבודת השם. כל אחד צריך לבדוק: א. שהוא עוסק בעבודת השם שהוא כפי מדתו ולא שהוא מנסה ח"ו להיות כאדם אחר, יותר גדול ממנו. ב. שאינו מודד את עצמו לפי אנשים קטנים ממנו, ומתרצה ע"ז ממצבו השפל. [ידוע מה שאמר הרה"ק ר' זושא זצ"ל. "בשמים לא ישאלו אותי למה אתה לא אלימלך – אלא למה אתה לא זושא"! אבל ודאי שגם ר' זושא אינו יכול להיות מרוצה ממה שהוא גדול מסנדלר העיריה!]

התורה קוראת לבגדי הכהן – מדו "בד". יש עוד שמות לפשתן, למה התורה בחרה בשם זה "בד". ובגמ' יומא (עא:)

– דבר העולה מן הקרקע בד בבד. ופרש"י: אין להם בדים וענפים כעצים, אלא עליון, ואין הפשתן בא אלא מן הקנה האמצעי ע"כ. גם זה רמז לכהן ולכל אחד אתה יחיד - אין לך עוד שותף, ושום אדם בעולם אינו יכול למלאות תפקידך במקומך. אם תלבש כפי מדתך, והיינו – שתעשה את העבודת השם שהקב"ה רוצה ממך, אז אתה זוכה להיות עצמך, ובסוף תהיה אדם גדול בחלק הפרטי שלך!

שבעת ימי "המילואים" – קרבנות ה"מילואים".

מילואים פירושו, שממלאים ידי הכהנים בתפקידם החדש, ופרש"י (ח' כ"ב) שהמילואים לשון שלמים, שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם. עכ"ל. ונראה שמרומז כאן גם שכל אדם ירגיש שהוא "מלא" ע"י תפקידו, ויהיה מרוצה ממצבו. אהרן הכהן זכה לכהונה הגדולה, ע"י שהיה "לב ששמח בגדולת אחיו". לא שייך שהאדם ישמח עם תפקידו של אחיו [הקטן!] אם הוא עצמו אינו מרוצה ממצבו ותפקידו. כדי לשמוח אתה חייב להיות 'מלא' מאוד מחלקך – וזהו מה שאחז"ל איזהו עשיר השמח בחלקו (אבות רפ"ד).

אבל זה דורש הבנה ואמונה, שהמצב והסביבה שלך הם המושלמים ביותר בשבילך! לימוד מוסר ושער הבטחון כסדר, מכניס לך הבנה זו וגורם לך שמחה, והרגשה שכל מצב אחר, פשוט היה אסון בשבילך!

קרבת שלמים

גם קרבן זה נקרא בלשון שלום ושלימות (ערש"י)

ויש להוסיף שהיהודי שמביא שלמים, אינו מביאו בשביל חטא – שהוא לשון חסרון (ע"י רשי מלכים א' פרק א'-כ"א, חטאים – חסרים). ולכן הוא נחשב "שלם" - הוא בא עם הרגשה טובה, והוא בשלום עם עצמו, ולכן הוא יכול להטיל שלום בעולם, וגם יש לכולם חלק בקרבנו.

אם התחנכת בשיטה מסוימת, אל תסתכל תמיד על החסרונות של השיטה, אלא תשמח עם חלקך, ותדע שהשי"ת שם אותך במקומך!

אנשים שאינם מרוצים ממצבם, מקנאים בשיטה שנייה, או מנסים תמיד להשפיל אותה. אם תהיה 'שלם' עם עצמך וחלקך, תשמח גם עם אחרים, תביא שלום לעולם!

לחשוב חיובי (positive)

ושמרתם את משמרת ד' ולא תמותו (ח' ל"ה). ופרש"י הא אם לא תעשו כן, הרי אתם חייבים מיתה. ע"כ. התורה אינה רוצה לדבר על הצד הרע, התורה אומרת רק שבדאי תקיימו את התורה "ולא תמותו". בודאי אנחנו צריכים להתחזק ביראת השם ולפחד מהצד השלילי, אבל עיקר מחשבותינו צריכים להיות מלאים בטחון שבדאי נצליח! ומאידך, עשיו הרשע חושב רק על השלילי, ומאבד בכך את עולמו. - "הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה!"

רבינו בחיי בספרו כד הקמח (ערך בטחון בסופו) כ' שבטחון הוא כ"כ חשוב עד שכל התורה מיוסדת עליה ולכן נקראת "עוז מבטחה" (משלי כ"א כ"ב).

פיגול. עוד מצינו בפרשה חשיבות ענין המחשבה, כשהתורה כתבה לנו אזהרת פיגול התורה כותבת - ואם האכל יאכל וגו' ביום השלישי וכו'. באמת מדובר שהכהן חשב לאכול והתורה קוראת לזה שאכל. וק"ו במדה טובה, שכל מחשבה טובה הקב"ה מחשיב אותה מאוד.

בל נזלזל במחשבות ורצונות הטובים שלנו ותמיד נחשוב רק על ההצלחה והטוב!

על נובהרדוק ושמחה

*הסבא מנובהרדוק זצ"ל שלח מכתב מפורסם, וכתב רק מילים ספורות: "תשמחו הרבה בשמחה של מצוה". בספר תנועת המוסר (של רבי דוב כ"ץ ז"ל) בחלק ד' – יש שם דברים נפלאים על הסבא. כיון שלא היה לו תמונה מהסבא, הדפיס את המכתב הזה במקום תמונה. וחושבני שזהו בהשגחה פרטית כדי שידעו שזוהו ההוראה מספר I של הסבא!

*בערב ש"ק פרשת כי תצא, שנת תרצ"ט, נפרצה מלחמת העולם השנייה. הגרמנים ימ"ש נכנסו לביאליסטוק, והיה שם בהלה ופחד עד לשמים. לא היה לאן לברות. הבחורים ישבו בחדר אוכל ולא היו מסוגלים לשיר זמירות שבת, עד שנכנס רבינו גרשון ליבמן זצ"ל. על אף החורבן הנורא שהיה עומד להיות כל רגע הוא צעק בקול גדול שאסור להיות עצובים בשבת!

ואז פתאום התחיל לשיר בקולי קולות ובשמחה עצומה – 'עוצו עצה ותופר', 'וכי לא יטוש ד' את עמו'. כולם השתתפו בשירה ואז רקדו ושמחו כזה שמחה שאף פעם לא היה כזה מצב של שמחה. אף אחד לא ידע מה מצפה להם, אבל הבטחון הנובהרדוקאי היה במלוא החוזק! זה היה נקרא בנובהרדוק – "אדרבה!!" – לא להתפעל מהמצב ובמקום עצבות – שמחה גדולה!!!

* בסוכות האחרון בחיי רבינו גרשון זצ"ל. הוא היה בשתיקה כל הזמן. ותלמידו הרב ניאבוינר זצ"ל מסר שיחה במקומו. אחרי השיחה, רבינו גרשון הרגיש שיש כאן עצבות ומיד סימן בידיו להרב ניאבוינר שישירו ניגון שמח. כל ימי חייו הוא היה בשמחה בלי הפסקה והוא תבע את זה עד הרגע האחרון! [פעם היה לו אורח שהיה נגוע קצת בעצבות. רבינו השקיע הרבה כוחות לנסות לשמחו, וחייך אליו הרבה כדי לעוררו לשמחה!]

* השי"ת רוצה שיהודים ישירו וירקדו וישכחו מכל ה"חבילות" שלהם, ע"י בטחון בו ית'. ועל השמחה מקבלים המון שכר!

* רבינו גרשון ליבמן זצ"ל והרבה מתלמידיו, היו צוחקים בקלות. כשאתה חי בטחון ע"י הרבה מוסר, ואינך חושב כל הזמן לעשות רושם על אחרים, אז אתה משוחרר יותר ומתיר לעצמך לצחוק בלי חשבון של מה יאמרו, ואתה חי חיים של אושר ושמחה, וע"ז נאמר "א גאנץ יאהר פריילאך" – כל השנה בשמחה!

* נובהרדוק מפורסם על ה"פרטים" (מעשים יוצאי דופן שאינם הקו הכללי בחיים אלא נועדו כדי לשבור את הפחד מפני הבריות ולשבור מדת הגאווה

ורדיפת הכבוד) כגון להיכנס לחנות ירקות ולבקש מסמרים וכו'. ע"י המעשים האלה האדם מתרגל לבזות את "מחלת הכבוד", ורדיפתו, ומשתחרר מכל החשבונות הרבים שעושים בני אדם.

* אבל בדור שלנו אסור לעשות את הפרטים האלה משום שאצלינו זה יהפך לכלל ח"ו, והיינו שזה היה נהפך לעיקר החיים שלנו ואז באמת היינו נהפכים למשוגעים ח"ו. (כי האדם מושפע ממעשיו). אבל גם לנו מותר ללמוד מהמעשים שלהם, ואם לא נוכל לעשות "פרטים" בקנה מידה שלהם, נוכל לעשות פרטים קטנים. כי בלי זה אנחנו חיים בצמצום ובבית האסורים. ענין הצמצום שהזכרנו הוא שבנובהרדוק ברחו כמטחוי קשת מכל זיק של שעבוד לענייני עוה"ז, בין לשעבוד לכבוד, בין לשעבוד לתאוות. פעם ישבתי ואכלתי עם רבינו גרשון זצ"ל. היה לו צלחת של עוף עם ירקות ועוד צלחת של מרק, וכוס קפה שחור. היה לו גם קופסא של קורנפלקס יבש. הוא לקח

שמחה אמיתית – שחרור מקנאה תאוה וכבוד

רבינו יונה ז"ל בשערי תשובה (א'-ל"א) על הפסוק תאוה נהיה תערב לנפש (משלי י"ג-ט): נהיה כמו נשברת וכו', אמר, כי כאשר ישבור האדם תאוה גם בדברים המותרים, בזה תצלח הנפש, והמדה הזאת תערב לה, כי ירים השכל ידו וגבר. וכע"ז פי' הגר"א במשלי שם, ומוסיף וז"ל – אף שבשעה שהי' תאוה מתגבר עליו והוא שובר אותה הוא מצטער, מ"מ אח"כ היא תערב לנפש, ונהנה מזה מאוד. [ומוסיף: ואמר לשון נהיה, כי כאשר האדם שובר תאוה ורצונו מפני כבוד השם וכו', הקב"ה עושה רצונו, כמ"ש בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך (אבות ב' ד'), ולכן כתיב 'נהיה', כלומר כאשר ישבר תאוה, תאוה נהיה, שהקב"ה יעשה רצונו עכ"ל].

ועד"ז כתב בחוה"ל שער עבודת האלקים - אמר השכל, הטובה (שבעזיבת מותרים המאכל כו', והדומה להם, ומותרים הדיבור כו' ואהבת הכבוד וכו'): שלות הנפש ומנוחתה ממאפל קדרות (שניהם לשון חושך) העולם עכ"ל, הרי שזהו השמחה האמיתית.

פעם ראיתי אדמו"ר חשוב עומד כאדם פשוט בביהכ"נ סאטמר שבלייקווד, ואוסף כסף. נבהלתי, כי אני מכיר קהילה שהיו משלמים לו המון כסף אם הוא היה בא עליהם לתקופה. ואני בטוח שהוא עשה כן כדי להרויח קצת בזיונות! הרבה מצוות נאבדים כי מפחדים מביזיונות. אבל הצדיקים היו מחפשים בזיונות, בפרט לכבוד שמים. מאמר מפורסם: "כשאני אוסף צדקה, אני שם כסף בכיס אחד, ובזיונות בכיס השני!!"

ושמעתי מאחד מגדולי תלמידי נובהרדוק שאם תרצה שמחת פורים אמיתית (הרבה יותר מסתם יין ושכרות) אז תקח חוה"ל לכמה שעות! (כמובן כל אחד לפי כוחותיו). ואז אתה נדבק עם שורש השמחה ושורש כל ההצלחות! המן היה תלוי כ"כ בכבוד מאנשים, (וכל זה איננו שוה לי... ומרדכי תלוי רק בהשי"ת!)

מהקורנפלקס וערבב לתוך הצלחות ואף לתוך הקפה, ואז ישב ואכל בשמחה. זה היה כדי שלא להיות משועבד לצורה מסוימת של האוכל, זה נקרא "מצומצם" – אם אתה חייב דוקא אוכל בצורה מסוימת. ואסור להיות בצמצום ולכן משתחררים מזה ע"י שמחה בכל צורה של אכילה ודוקא בצורה לא נעימה, פעמים היו מערבבים את כל המנות לתוך צלחת אחת ואוכלים הכל ביחד!!

*וכן לענין הכבוד - דחפו את כל התלמידים לדבר בציבור או להיות חזן. והכל היה כדי לא לפחד מהציבור. פעם הייתי עם רבינו גרשון בישיבה של בחורים ספרדים ואני אשכנזי, והוא בקש ממני להתפלל מוסף לפני העמוד.

אמרתי לו שאין לי נסיון אפילו בנוסח של האשכנזים, וק"ו שיהיה תפילה משונה בשביל בחורים ספרדיים. אבל הוא לא וויתר לי ונגשתי לעמוד והייתי בלחץ והתפילה לא היה מוצלח כ"כ. ובכל אופן כשגמרתי – הוא ניגש אלי עם החיוך הנצחי שלו ואמר לי - "יישר כח, געוואלדיג!" רבינו תמיד היה שמח ומעודד את כולם!

*זהו דוגמא של חינוך בנובהרדוק. לשבור את הצמצום של כבוד ותאוה. לומר שלום למי שאתה מרגיש אתם לא בנוח, נחשב בנובהרדוק למצוה גדולה כי אתה שובר את העבודה זרה של פחד מאנשים. הוא היה אומר "לך רד" במליצה ביידיש - לך תדבר! ואף אם תדבר בלי תוכן, העיקר שדברת! רוב התלמידים נהיו דרשנים מוצלחים, אבל היו כאלה שבכל זאת דברו בצורה יבישה כדי לא לקבל כבוד גדול מדי! ולזה נתכוין הגר"א שהאדם חי כדי לשבור את המדה שלא שבר עד הנה! (משלי ד'-י"ג)

*זהו התכסיס לחיים מאושרים, בלי פחדים ובלי שעבודים, ואז אתה תמיד משוחרר ומרגיש טוב עם עצמך ועם אחרים. (היה פעם שהגיעו פסיכולוגים לישיבה של רבינו, והם נתפעלו מאוד מהבריאות הנפש של הבחורים!) וזהו אחד מעניינים של עד דלא ידע בפורים להשתחרר מהכבלים לעשות מה שאתה באמת רוצה לעשות לפני השי"ת בשמחה פנימית, ולהיות משוחרר - עם הקב"ה לבד!!

כשאתה מה שאתה, ומרגיש משוחרר, אין סיבה שלא תהיה במצב רוח טוב ומרומם. רבינו גרשון היה תמיד במצב של בדיחות הדעת והיה נראה שאין בו שום רצינות כלל! ואעפ"כ ידוע שמסר כל רגע מחייו להקב"ה, [בפרט במלחמה כשמסר לחמו לאחרים, ותמיד קיבל עינויים כדי שלא יצטרך לחלל שבת או לקיים מצוות אחרות].

*הוא היה פעם סנדק בברית והתינוק עשה צרכיו תוך כדי שישב עליו לפני הברית. כולם נבוכו אבל רבינו ישב וצחק בשחרור! הוא לא חיפש להסתיר את הצחוק! כשנפרדתי ממנו היה צוחק ואומר ד"ש לנשיא בוש! פעם הוא נפל וקיבל כאבים בראשו והיה קשה לו לקום. כשהוא עדיין על הריצפה הוא שאל אותי אם גם באמריקה נופלים?! באותו הזדמנות היו צריכים לבדוק אם נפצע ולהוריד לו את הכתונת. הם נבוכו, אבל בשבילו זהו פרט לשבירת הכבוד ושמח על זה ואמר להם נו... תורידו לי! – למה מחכים!

*בכל הזדמנות היו צוחקים על הקנאה והתאוה והכבוד ומראים כמה זה ליצנות ושקר. אדם רגיל כשמישהו פוגע בו, הוא מורד בו, וכשהוא מפחד ממישהו, הוא נכנע לו. בעלי המוסר ידעו להשתמש במדה הנכונה בזמן הנכון. מדת המרידה כנגד כל הצמצום ושעבוד לכבוד ותאוה, ומדת ההכנעה לחיים באמת עם הקב"ה, ותורה ומצוות.

*בחתונות ובשמחת תורה או בכל שמחה ואסיפה, היה לנובהרדוקאים הזדמנות נפלאה לעשות "פרטים". הרבה מהם היו בדחנים נפלאים. הם היו מתלבשים בכל מיני תחפושות (כגון של דוב), עומדים על כסא או שולחן, ולוקחים את הרמקול ושרים גראמען (חרוזים). זה היה שמחה אמיתית – תוכו כברו, ומופקע ממה יאמרו הבריות וכו'!!

*שמעתי שהמשגיח הצדיק ר' ישראל יעקב לובשאנסקי זצ"ל (מבראנוביץ) היה מפורסם בתעלוליו בחתונות. פעם לקח הרבה זוגות משקפים ולבשם כדי לשמח את הציבור. אומרים שבשמחת תורה הוא היה נופל על הריצפה על יד רבי אלחנן ווסרמן זצוק"ל כדי לקיים והיה מתאבק בעפר רגליהם! (רבי אלחנן זצ"ל גם כיבד אותו מאוד).

פורים ביום שישי [בירושלים]

הרבה שואלים שכשחל פורים ביום ו' קשה מאוד להכניס ביום קצר כ"כ, כל מה שאנו רוצים לכלול בפורים, אם זה תפילה ותהילים וכו' או לימוד ומשלוחי מנות וביקור אצל רבנים וכו' וכו'. אבל אני אומר שאנחנו צריכים לדעת שחז"ל אמרו, "לפום צערא אגרא" ואנחנו צריכים לשנן את זה שוב ושוב כדי שנאמין בזה ונחיה כך. בנובהרדוק היו משננים חז"לים כאלה מאות פעמים עד שנכנסים ללב.

ונדע שפעם אחת בצער ממאה פעמים שלא בצער וא"כ הפורים הזה שוה כמו מאה פעמים פורים בשנים אחרות!

שמעו ותחי נפשכם! לשיעורי הרב - בקו השגחה פרטית בטלפון 02-3011300 ובקו ישיר 02-3011906

או בקול הלשון בטל' 93-4-1-9290709 לאנגלית 2, לאידיש 1, ללשה"ק 4

להארות והערות והשתתפות בהפצה: 0504154557 להפצה בירושלים: 0583223498 לקבל במייל: A7171474@GMAIL.COM

FOR BITACHON WEEKLY IN ENGLISH – thenewbitachonweekly@gmail.com